

ՀԱՐՑՈՒՄ ՊԱՏԱՍԽԱՆ Ս. ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԴՐՈՇՄԻ ՄԱՍԻՆ

13) Ինչո՞ւ Յիսուս մկրտուեցաւ: Չէ՞ որ ան աղամական մեղք չուներ:

Յիսուս մկրտուեցաւ ոչ թէ աղամական մեղքէն մաքրուելու համար, այլ շեշտելու Ս. մկրտութեան անհրաժեշտութիւնը մարդու կեանքին մէջ: Բանգի ան կատարեալ մարդ է ամէն ինչով, բացի մեղքէն: Յիսուս մկրտուելով եւ համայն մարդկութեան մեղքերը իր վրայ առնելով ցոյց տուաւ, որ աշխարհ եկած է մարդկութիւնը փրկելու համար՝ կատարելով Աստուծո՞ւ մարդուն տրուած բոլոր պատուիրանները: Հայ եկեղեցւոյ վարդապետներն ու իմաստուն հայրապետները աւետարանական այս հատուածին համար գուգահեռներ կը գծեն մեր նախածնողի՝ առաջին Ադամի եւ երկրորդ Ադամ՝ Քրիստոսի միջեւ: Ինչպէս, որ երեսնամեայ առաջին Ադամը ստեղծուեցաւ եւ մեղանչեց Աստուծոյ դէմ, նոյն հասակին երկրորդ Ադամը՝ մեր Տէրը, մկրտուեցաւ եւ խորտակեց վիշապ սատանային գլուխը եւ մեզի փրկութիւն շնորհեց: Յորդանանի ջուրերուն մէջ Փրկիչին ընկղմելով, երկինքն ու երկիրը նոր եղան, մաքրուեցան բոլոր ջուրերը, աղամարդիները ազատագրելով Ադամի անէծքէն եւ դարձնելով նոր մարդ՝ Քրիստոսով:

ԱՂԱՆԴԱՒՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐ

ԲԱՍԸԼԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏՄԱԿԱՆԸ 8-ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԱԼՈՒՍԸ

Եհովայի վկաները Քրիստոսի երկրորդ գալուստին մասին կ'ըսեն, թէ Քրիստոս իր մարմինով եւ տեսանելի ձեւով պիտի չգայ, այլ իր գալը միայն հոգեւոր «ներկայութիւն» մը, իրենց իսկ բառերով՝ «երկրորդ ներկայութիւն» մը պիտի ըլլայ, որ արդէն իսկ եղած է:

Սակայն Աստուածաշունչը այդպիսի շինծու տեսութեան մը հաւանութիւն չի տար: Ընդհակառակը, յայտնապէս կ'ըսէ՝ թէ երկրորդ գալուստը պիտի ըլլայ պարզօրէն տեսանելի: Քրիստոս այդ մասին ըսաւ. «Եւ շուտ մը, այն ներդաշնակ օրերէն ետք, ... մարդու Որդիին նշանը պիտի երևի երկինքի մէջ, եւ այն ատեն երկրի բոլոր ազգերը կոծ պիտի ընեն, եւ ՊԻՏԻ ՏԵՄՆԵՆ մարդու Որդին՝ երկինքի ամպերուն վրայ եկած, գորութեամբ ու մեծ փառքով» (Մտք. 24.29-30):

Համբարձման լերան վրայ, մինչ աշակերտները իրենց սեւեռաքիբ հայեացքը ուղղած էին երկինք՝ ուր պահ մը առաջ բարձրացեր էր իրենց Տէրը, ահա սպիտակ գգեստներով երկու հրեշտակներ իրենց մօտ կանգնեցան եւ ըսին...

Միրելի ընթերցող, ՃՐԱԳ քերթը ամէն Կիրակի կը բաժնուի մեր ժողովուրդին, եկեղեցիներու բանկային մօտ: Նաեւ՝ Facebook-ի վրայ փնտռել «Jerak կամ ՃՐԱԳ», ապա սեղմել «Like»ը, կարդալու կամ անդամագրուելու համար:

ՀԱՍՅԷ.

ՔՈՒ ԽՕՍԵՂ ԽՄ ՈՏԹԵՐՈՐԽ ԾՐԱԳ Է ՈՒ ԽՄ ՇԱԽՂՆԵՐՈՐԽ ԼՈՅՍ (Ս., 119-105)

ԺԱ. ՏԱՐԻ ԿԻՐԱԿԻ, 8 ՅՈՒԼԻՍ 2018 ԹԻԻ 27

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԾԱՇՆՉԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄԵՐ
Իմաս. 7.25-8.4: Չք. 14.16-21: Ա.Յի 1.1-7
ՅԻՍՈՒՄ ԔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ՄԱՏԹԵՈՍԻ 16.13-17.13

ՎԱՐԴԱՎԱՌ

ՏՕՆ ԱՅԼԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՆՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՄԻ ԔՐԻՍՏՈՍԻ

Ապա Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ. «Եթէ մէկը ուզէ ինձի հետեւիլ՝ թող ուրանայ իր անձը, առնէ իր խաչը եւ ետեւէս գայ: Որովհետեւ ով որ ուզէ իր անձը փրկել՝ պիտի կորսնցնէ զայն, եւ ով որ ինձի համար կորսնցնէ իր անձը՝ պիտի գտնէ զայն: Ի՞նչ օգուտ, երբ մէկը ամբողջ աշխարհը շահի, բայց իր կեանքը կորսնցնէ, որովհետեւ որեւէ բանով չի կրնար իր կեանքը ետ առնել: Արդարեւ, երբ մարդու Որդին գայ իր Հօր փառքով իր հրեշտակներուն հետ, իւրաքանչիւրին իր գործերուն համաձայն հատուցում պիտի կատարէ: Վստահ եղէ՛ք, որ հոս գտնուողներէն ոմանք պիտի չմեռնին՝ մինչեւ տեսնեն մարդու Որդին որ կու գայ իր թագաւորութեամբ»:

Վեց օր ետք, Յիսուս իր հետ առաւ Պետրոսը, Յակոբոս եւ Յովհաննէս եղբայրները եւ զանոնք բարձր լեռ մը հանեց, ուր առանձին էին: Հոն այլակերպեցաւ անոնց դիմաց: Իր դէմքը արեւու նման լուսաւոր դարձաւ եւ հագուստները լոյսի նման ճերմակ եղան: Եւ ահա երեցաւ Մովսէսն ու Եղիան, որոնք կը խօսէին Յիսուսի հետ:

Պետրոս ըսաւ Յիսուսի. «Տէ՛ր, ի՛նչ լաւ է հոս. եթէ կ'ուզես երեք վրաններ շինենք, մէկը քեզի, մէկը Մովսէսի եւ միւսը Եղիայի համար»: Մինչ Պետրոս կը խօսէր, ահա լուսաւոր ամպ մը ծածկեց զիրենք. ամպին մէջէն ձայն մը լսուեցաւ որ կ'ըսէր. «Այս է իմ սիրելի Որդիս որ հաւանեցայ. անոր մտիկ ըրէ՛ք»: Երբ աշակերտները լսեցին ասիկա, սարսափահար երեսի վրայ գետին ինկան: Յիսուս մօտենալով դպաւ անոնց եւ ըսաւ. «Ոտքի ելէ՛ք, մի՛ վախճաք»: Աշակերտները իրենց աչքերը վեր բարձրացուցին եւ Յիսուսէ գաւ մարդ չտեսան:

Եւ մինչ լեռնէն վար կ'իջնէին, Յիսուս պատուիրեց անոնց ըսելով. «Մինչեւ որ մարդու Որդին մեռելներէն յարութիւն չառնէ, ձեր տեսածը ռեւէ մէկուն մի՛ պատմէք»: Այն ատեն աշակերտները հարցուցին Յիսուսի. «Հապա ինչո՞ւ Օրէնքի ուսուցիչները կ'ըսեն, թէ նախ Եղիան պէտք է գայ»:

Յիսուս պատասխանեց. «Ճիշդ է, Եղիան նախ գալով՝ պիտի պատրաստէ ամէն ինչ: Բայց զիտցէ՛ք, որ Եղիան արդէն իսկ եկած է, սակայն մարդիկ զայն չճանչցան եւ անոր հետ վարուեցան ինչպէս որ ուզեցին: Նոյնպէս այլ մարդու Որդին պիտի չարչարուի անոնց կողմէ»: Այն ատեն, աշակերտները հասկցան, թէ Յովհաննէս Մկրտիչի մասին կը խօսէր ան:

ՍՈՒՐԲԵՐ ԵՒ ՏՕՆԵՐ

ՏՕՆ ԱՅԼԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ՝ ՎԱՐԴԱՎԱՌ

Վարդավառը ժողովրդական այն ամուսն է, որ կը տրուի Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հինգ գլխաւոր տօներէն «Այլակերպութիւն» կոչուող տաղաւարին: Այս նոյն տօնին կը վերագրուի նաեւ երրորդ կոչում մը, որն է «Պայծառակերպութիւն»:

Պայծառակերպութեան տօնը, ամէն տնօրինական տօներու նման, կը վերաբերի Յիսուսի կեանքէն յատուկ դրուագի մը: Անոր փառաւոր ու լուսաւոր կերպով երեւնալուն իր առաքելներէն երեքին՝ Պետրոսի, Յովհաննէսի եւ Յակոբոսի, Գալիլիոյ սուրբ լերան վրայ: Ահա թէ ինչ ձեւով կը ներկայացուի մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի Այլակերպութեան դրուագը Մատթէոսի աւետարանին մէջ.

«Վեց օր ետք, Յիսուս իր հետ առաւ Պետրոսը, Յակոբոս եւ Յովհաննէս եղբայրները եւ զանոնք բարձր լեռ մը հանեց, ուր առանձին էին: Հոն այլակերպեցաւ անոնց դիմաց. իր դէմքը արեւուն նման լուսաւոր դարձաւ եւ հագուստները լոյսի նման ներմակ եղան:

Եւ ահա երեւցան Մովսէսն ու Եղիան, որոնք կը խօսէին Յիսուսի հետ: Պետրոս ըսաւ Յիսուսի.

– Տէ՛ր, ի՛նչ լաւ է հոս. եթէ կ’ուզես, երեք վրաններ շինենք, մէկը քեզի, մէկը Մովսէսին եւ միւսը Եղիային համար:

Մինչ Պետրոս կը խօսէր, ահա լուսաւոր ամպ մը ծածկեց գիրենք. ամպին մէջէն ձայն մը լսուեցաւ, որ կ’ըսէր. Այս է իմ սիրելի Որդիս, որուն եւս հանեցայ, անոր մտիկ ըրէ՛ք» (Մտ 17.1-6):

Վարդավառի կամ Այլակերպութեան տօնին վերաբերող ամենէն աւելի ժողովրդականութիւն ունեցող աւանդութիւնն է ջրախաղեր կատարելու աւանդութիւնը:

Կ’ըսուի, թէ Վարդավառի տօնակատարութեան ընթացքին մանուկներ, ծերեր, այրեր ու կիներ տուններու մէջ, փողոցները, դաշտերը, գետերու ափին, աղբիւրներուն եւ առուներուն մօտ կուժերով իրարու վրայ ջուր կը թափեն եւ գիրար ջուրերուն մէջ կը մխրեն: Այս աւանդութիւնը Նոյի Ժամանակներէն մնացած է Հայաստան աշխարհի մէջ: *Աւանդապատում*

Ջարդում պապաւսիան լրագրին

Ինչո՞ւ եկեղեցւոյ մէջ մոմ կը վառենք:

Մոմ վառելը շատ հին սովորութիւն է: Անշուշտ, հին ժամանակներուն, մոմի գործածութիւնը անհրաժեշտ էր լուսաւորութեան համար, մանաւանդ երբ արարողութիւնները տեղի կ’ունենային գիշերները: Ժամանակի ընթացքին երբ մոմի լոյսը փոխարինուեցաւ նրագներով եւ ապա էլետրականութեամբ, մոմի գործածութիւնը մնաց:

Սուրբերու նկարներուն առջեւ մոմ վառելը գոհ մատուցանելու իմաստ ունի: Ժամանակին հին կտակարանին մէջ, մարդիկ իրենց մեղքերը քանդելու համար Աստուծոյ կենդանական գոհ կը մատուցանէին, գոհին արիւնը հեղելով: Քրիստոնէական շրջանին հաւատացեալներ գոհ մատուցանելէ դադարեցան, որովհետեւ Քրիստոս ինք եղաւ միակ եւ գլխաւոր Չոհը, որ խաչին վրայ գոհուեցաւ եւ իր արիւնը հեղեց մարդոց մեղքերուն համար եւ Ս. Պատարագը յիշատակումն է խաչին վրայ Քրիստոսի գոհագործուելու:

Ներկայիս, մոմը կը խորհրդանշէ անարիւն եւ բանաւոր գոհ, փոխան հին կտակարանի կենդանական արեւան հեղմամբ գոհերուն:

ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՐՈՒՆ ԽՐԱՏՆԵՐԸ

ԱՅԼԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Մենք եւս Յիսուսի հետ լերան գլուխը ելլենք եւ ամպաչու ճամբէն Անոր հետեւելով Աստուծոյ մօտ ըլլանք: Թօթափենք մեր վրայէն քունն ու ծուլութիւնը, որոնք թշուառութեան մայր են եւ առաքինի բոլոր գործերուն վնասակար: Հեռացնենք մեր սիրտէն հեշտասիրութիւնն ու ազահութիւնը, որ կռապաշտութիւնն է, եւ բոլոր չարութիւնները, որպէսզի կարենանք տեսնել Յիսուսը ոչ թէ Թափօր լերան վրայ, այլ երկինքի արքայութեան մէջ: Հետեւաբար Անոր բոլոր առաքինութիւններով զարդարուած, առնենք հաւատքի վահանը եւ Հոգւոյն սուր՝ Աստուծոյ խօսքը, մեր գլուխը դնենք փրկութեան սաղաւարտ՝ խաչի նշանը, հագնինք արդարութեան զրահը, ամրացնենք մե ոտքերը Աւետարանի խաղաղութեամբ եւ այս բոլորին վրայ ունենանք սէրը, որ կատարելութեան զարդն է, որպէսզի Քրիստոսի խաղաղութիւնը մեր սիրտերուն մէջ հաստատուի:

Չմնանք մեր տկարութեան մէջ, ոչ ալ այս կեանքով զբաղինք: Չգենք ամէն ինչ, որ մեր շուրջն է: Լքենք տկար մարմինը եւ լսենք Քրիստոսի ձայնը, որ մեզ կը կանչէ ոչ թէ թափօր լեռ, այլ երկինք՝ ըսելով. «Օ՛ն, եկէք երթանք հոսկէ»:

ՅՈՐԴՈՐԱԿՆԵՐ

ՀՈԳԵՒՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒ

ԴԱՏԴ ՅԱՆՁՆԷ ՔՐԻՍՏՈՍԻՆ

Եթէ մեղքի բռնակալութեան ենթակայ ես եւ կ’ուզես ձերբազատիլ անոր բռնակալութենէն՝ դատդ յանձնէ Յիսուսի եւ ան քեզ պիտի ազատագրէ մեղքի սարկութենէն: Եթէ մարդիկ կ’անիրաւեն ու կ’իրաւագրկեն քեզ՝ դատդ յանձնէ Յիսուսի, որովհետեւ ան է որ իրաւունք կ’ընէ իրաւագրկուածին: Եթէ սուտի ու բամբասանքի գոհ գացած ես՝ դատդ յանձնէ Յիսուսի, որովհետեւ ան ճշմարտութեան կողմնակից է եւ ան է որ յաղթանակել պիտի տայ ճշմարտութեան: Եթէ մարդիկ քեզ կ’ոտնակոխեն որպէսզի իրենք բարձրանան՝ դատդ յանձնէ Բարձրեալ Յիսուսին եւ ան քեզ պիտի բարձրացնէ դէպի բարձունքները երկնային: Դատդ յանձնէ Յիսուսի՝ եւ դուն յաղթող պիտի ըլլաս յաւիտեան:

ԱՂՕԹՔ ՄԵՐ ԱՉԳԻՆ ՀԱՄԱՐ

Յիշէ՛, Տէ՛ր, մեր ամբողջ ազգը՝ քու փոքրիկ հօտդ, բոլորը, ո՛ւր ալ ըլլան, մեծերն ու փոքրիկները, այրերն ու կիները, եւ օգնութեան հասիր բոլորին՝ քու մեծ ողորմութեամբդ:

Շնորհէ՛, որ բոլորն ալ ապրին սիրով եւ խաղաղութեամբ, Լուսաւորչաւանդ հաւատով եւ առաքինի գործերով, ապահով կեանքով ու բարի կենցաղավարութեամբ: Ամէնուն ձեռնտու եւ օգնական եղի՛ր միշտ, քնացած՝ թէ արթնցած ատեն, տան՝ թէ նամբուն մէջ, ծովու՝ թէ ցամաքի վրայ, առած՝ թէ տուած ատեն, հանգիստի՝ թէ աշխատանքի պահուն: Անոնց օգտաւոր եւ մեղքէ հեռու գործերը յաջողէ՛ եւ դէպի բարին առաջնորդէ՛: Ամէն: